

Transforma 11

Conclusions

Organitzem-nos per decidir

Models d'organització

Aquest document recull les aportacions dels debats que va fer **Casals de Joves de Catalunya** en el marc del **Transforma 2011**.

L'organització del contingut respon a l'organització de les sessions.

Els escrits no són un recull literal de les intervencions sinó un resum "ordenat" de cada una de les sessions realitzades.

En aquests debats, van participar:

Membres de Casals:

CJ Algo direfentes (Sabadell):

Amanda Quesada, Cristina Trabajo,
Sonia Valero.

CJ Joenacc (Hostalets de Balanyà):

Berta Garriga, Guillem Romeu,
Pau Solà.

CJ La Forja (Cornellà):

David Martínez, Juan Francisco
Hernández, Verónica Mate,
Yolanda Mate.

CJ El queixal d'en Xoves (Barcelona):

Carla Valle, March Merchan,
Alfredo Gil-Bermejo.

CJ El Xiroc (Barcelona):

Maria Gironès, David López,
Júlia Morey, Teresa Sales.

Membres del Secretariat de la federació:

Helena Giner, Coral Escobar,
Gonzalo Candanedo, Marc Surià,
Aleix Prats, Marta López.

Ponents:

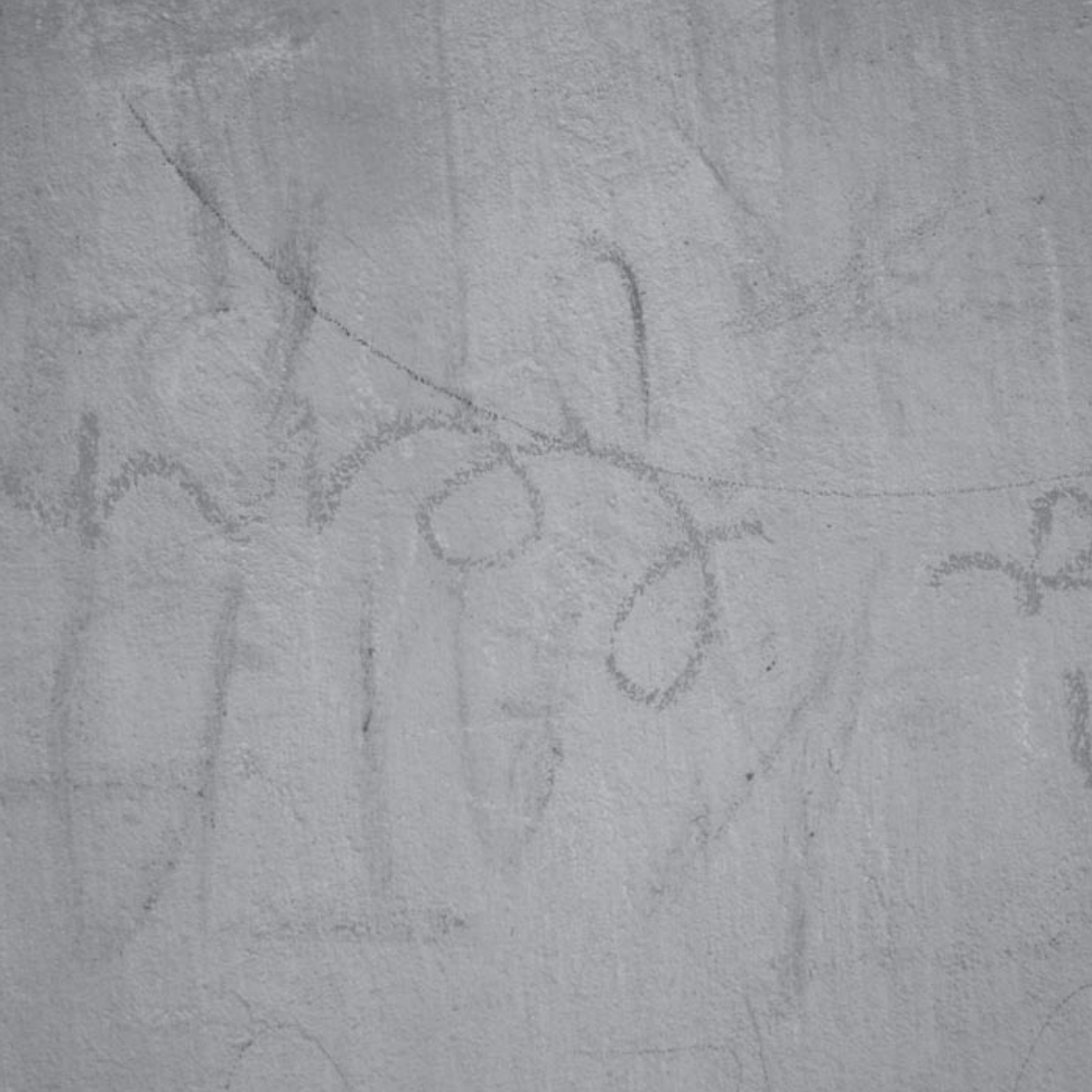
Clàudia Torremadé
(Escola de la Cultura de la Pau UAB)
Celestino Sánchez (PCC i EUiA)
Dani Garcia (Assemblea d'estudiants)
Aina Vidal (Acció Jove-CCOO)

Els dies 19 i 20 de març de 2011, Casals de Joves de Catalunya, realitzà la 5ª edició del Transforma, un espai formatiu i de debat, obert a totes aquelles persones que lideren projectes als Casals i que pretén fomentar la reflexió al voltant del treball dels mateixos.

El Transforma és un espai de formació que té com a base la deliberació sobre temes concrets a través de l'experiència de les persones que dia a dia treballen pel foment de la participació i la transformació social a través dels Casals de Joves.

En aquesta edició, el Transforma estava dedicat a l'organització interna: quines estructures s'adeqüen millor als objectius i dinàmica dels Casals? Quins elements hem de tenir en compte per a que les estructures organitzatives siguin útils i funcionin com ens agradaria?

Durant aquests dos dies, membres dels casals La Forja, Queixal, Algo Diferentes, Joenacc, Obriu Pas i Xiroc van participar de les dues sessions programades. Aquest és un recull de les idees i reflexions que van sortir a través de les sessions.

La primera sessió del Transforma va ser dinamitzada per la Clàudia Torremadé, formadora de l'Escola de Cultura de la Pau de la UAB (Universitat Autònoma de Barcelona).

Durant la sessió, a través de diferents dinàmiques, es van treballar conceptes com el consens, el vot, la presa de decisions, la tipologia de reunions, els rols o els rangs. De les dinàmiques realitzades en van sortir algunes reflexions, que són les que s'exposen a continuació.

Els Casals de Joves són associacions democràtiques en les quals les màximes decisions recauen en l'assemblea; és dir, l'assemblea és l'òrgan de decisió últim de les entitats. Aquest funcionament garanteix que qualsevol decisió presa sigui assumida i debatuda en el conjunt i que, per tant, existeixin els mecanismes necessaris per evitar la concentració de poder o la manipulació.

Tanmateix, tenir una assemblea no és sinònim de transparència, de bon funcionament o de més rigor, perquè en el funcionament diari dels Casals hi ha altres espais de reunió i perquè la dinàmica assembleària, a banda de fer col·lectivitzar les decisions, ha de tenir en compte altres aspectes, com les capacitats, voluntats i rols de les persones que hi participen, com la informació de la qual disposa el grup o com quin sigui l'objectiu que es vulgui assolir.

La presa de decisions és un procés complex que va més enllà de la definició de l'òrgan que les pren. De fet, una reflexió que constantment es fa des dels Casals de Joves és que la dinàmica de les assemblees d'entitats de primer grau és molt diferent a la dinàmica d'entitats de segon, la qual cosa demostra que una assemblea "per ésser" no determina la dinàmica.

Seguint amb l'exemple, podem dir que una assemblea d'un Casal és diferent a una assemblea de la Federació per:

La proximitat de la informació: que es discuteix (no és el mateix parlar del Casal, que és una entitat que tenim molt propera, que parlar de la federació, sobre la qual en tenim menys informació)

La representativitat: (en les assemblees d'una entitat de segon grau, com és la federació, cada veu representa a un col·lectiu i no només a una persona, mentre que en les assemblees d'entitats de primer grau, com els Casals, les persones assistents es representen a elles mateixes).

Així, amb la idea d'aprofundir en els processos i dinàmiques que afecten a la presa de decisions, vam dedicar la 1ª sessió del Transforma'11 a indagar sobre aquests aspectes a fi d'obtenir alguns coneixements que ens permetessin millorar el funcionament dels casals de joves.

Sobre la presa de decisions individual i col·lectiva:

Prendre decisions és quelcom que fem cada dia i en cada moment i, per tant, totes les persones som coneixedores d'alguns elements que ens influeixen en aquest procés. Tanmateix, la presa de decisions als Casals és diferent, perquè no depèn d'una sola persona, sinó del col·lectiu; de fet, no existeix la possibilitat de prendre decisions de manera individual en el marc d'un Casal, a no ser que es tracti d'aspectes molt tècnics o molt especialitzats, que siguin responsabilitat d'una de les persones membre.

Es podria fer un contínuum en el qual cada Casal trobaria la seva ubicació, ja que la consideració de si les decisions tenen més o menys a veure amb aspectes crucials del projecte del Casal és subjectiva.

Normalment el que es diu és que una entitat té un funcionament més assembleari en la mesura que decisions referents a aspectes més concrets són preses pel col·lectiu:

Decisions referents al projecte global:

+ Col·lectivitat

+ Condicionants

Exemple:
Decidir si ens canviem de local o no

Decisions referents a una part petita dins el projecte

+ Individual

- Condicionants

Exemple: Decidir si el cartell de festa major ha de ser blau o verd

Durant la sessió, i fent referència als processos de presa de decisions individual o col·lectiva, vam anomenar alguns elements a tenir en compte com:

La informació: La presa de decisions individual té en compte únicament la informació que la persona en qüestió té. Això significa que o bé la persona té un nivell d'especialització elevat sobre el tema o, si no, la presa de decisions es fa difícil.

La gràcia de la presa de decisions col·lectiva és que permet tenir més informació per a obtenir un millor resultat, ja que parteix de la suma de coneixements del grup.

Temps: El temps és un altre factor a tenir en compte. La presa de decisions col·lectiva requereix de més temps que la individual.

Aprentatge: Un altre de les avantatges de la presa de decisions col·lectiva és que genera aprenentatge en el grup. I això passa a partir de tres vies:

- Com que els coneixements es comparteixen, cada persona del grup aprèn d'allò que saben la resta de companyes i companys.

- La suma de coneixements genera coneixement nou. No només és que en el grup les persones aprenguin de la res-

ta, sinó que a partir de la síntesi d'idees, apareixen de noves tesis i, per tant, més coneixement i més aprenentatge.

- També en el procés de discussió per a decidir quelcom es genera aprenentatge. La recerca d'arguments per a reforçar una opinió és una forma d'aprofundiment en el coneixement.

Finalment, sobre la presa de decisions, va sortir un concepte nou: la "sacralització" de les decisions.

Parlem de "sacralització" de les decisions quan, independentment dels objectius, de l'interès, de la voluntat, etc. una decisió presa és inamovible en el temps. És dir, parlem de decisions que algun dia es van prendre per algun motiu i que han quedat instaurades en el col·lectiu, sense tenir en compte que el moment social o les persones han canviat.

Per exemple, en el cas de la federació, el torneig de futbito és incanviable per un altre esport "perquè sempre ha estat així", sense tenir en compte que potser els Casals tenen més interès per orga-

nitzar un torneig d'un altre esport. Per tant, la decisió d'organitzar un torneig de futbito anual és una "decisió sagrada".

Sobre el vot i el consens

En la presa de decisions col·lectiva hi ha dues maneres principalment d'arribar a la decisió: el vot i el consens.

El vot és l'exemplificació de la suma d'opinions i l'opinió majoritària és la que s'agafa com a vàlida per a prendre la decisió. Tanmateix, això no significa que el vot no pugui anar precedit del debat o de l'exposició d'arguments, que permetin el canvi d'opinió. Una qüestió que s'expressa als Casals, però, és que el vot normalment és menys satisfactori perquè està acompanyat de poca reflexió. Tanmateix, també es valora l'eficàcia del vot, especialment pel que fa a la rapidesa i practicitat.

En general, doncs, els Casals aposten pel consens. Ara bé, també és cert que el consens no ha de ser una finalitat en si mateix. Sovint el que passa als Casals és que, en nom dels consens, es donen discussions absurdes que condueixen a la divagació i que, de vegades, no permeten que, si l'objectiu final és prendre una decisió, sigui assolible.

Val a dir, però, que el consens permet desenvolupar millor la creativitat i el seu resultat acostuma a ser complaent pel grup. Per tant, no es tracta tant d'apostar per un mètode o per un altre, sinó de valorar en cada moment quin ens serveix i, sobretot, de contemplar que un i altre mètode poden ser "complementaris".

A tall de conclusió, apareixen algunes reflexions com:

- El consens és un horitzó permanent; construïm un camí per arribar-hi però som conscients que és pràcticament impossible assolir-lo
- El vot sempre és exclouent i ens porta a que sempre hi hagi alguna persona que no es senti representada; el vot té poc en compte a les minories.
- El consens ha de partir de la predisposició de les persones reunides; si no, no té sentit treballar sobre el mateix.
- El vot no és negatiu, igual que el consens no és idíl·lic.
- Cal assegurar algunes eines per tal que el consens sigui més senzill d'assolir; en són exemples: la figura de la persona moderadora, la facilitació de la infor-

mació necessària prèviament i l'explicació dels objectius de la reunió del grup.

Sobre la tipologia de reunions

Un altre aspecte important que es va treballar a través de les dinàmiques realitzades amb l'Escola de Cultura de la Pau, va ser la tipificació de les reunions que es realitzen als Casals.

Sovint ens passa que quan un mateix grup de persones es reuneixen, tendim a pensar que ho fan amb el mateix objectiu; establim les mateixes dinàmiques sense plantejar-nos prèviament quin és l'objectiu de la reunió a la qual assistim i això provoca que sovint no adequem les eines a aquest fet.

Per exemple, si del que es tracta és d'idear un projecte nou, segurament no hàgim d'establir un marge de temps curt ni hàgim de promoure la votació, perquè això suposaria mutilar la creativitat, necessària per a elaborar un projecte nou.

I, en canvi, si del que es tracta és de coordinar tasques que les persones ja de-

svolupen, segurament puguem usar tècniques que agilitzin el temps de reunió com la complementació de la informació amb documents escrits.

Sovint ens passa que els Casals confonem el fet d'estar reunits amb el fet d'haver de prendre decisions, i el cert és que no totes les reunions han d'acabar amb decisions preses, ja que n'hi ha que no tenen aquest objectiu.

En aquest sentit, podem classificar, com a mínim, les següents tipologies de reunions del col·lectiu:

- informatives
- de generació d'idees
- de coordinació
- de discussió
- de presa de decisions

Sobre la persona moderadora

Una qüestió clau que va anar apareixent al llarg de tota la sessió va ser el paper de la persona moderadora. De fet, tots els Casals consideren que és una figura important, especialment si el col·lectiu no té massa clar quin és l'objectiu de la reunió.

La persona moderadora ajuda a clarificar aquest fet. En aquest sentit, es veuen tres funcions principals de la figura de la moderadora:

Clarificar. La persona moderadora ha d'ajudar a clarificar les intervencions i, per tant, va bé que sintetitzi les idees que van sortint per facilitar posteriorment l'elaboració de d'argumentació i, conseqüentment, que la presa de decisions sigui sobre la mateixa informació per a tothom.

Controlar. Diem de controlar quan fem referència al temps dedicat per a les intervencions, a l'ordre dels torns de paraula, etc. Però també controlar qui parla més i qui parla menys, per tal de facilitar que tothom disposi d'un clima que li faciliti la participació.

Distensionar. De vegades en el marc dels Casals es produeixen discussions amb un cert grau de conflictivitat, d'alçament del to de veu, etc. La persona moderadora ha de ser capaç de situar el debat en el món de les idees i, per tant, de facilitar que la discussió no derivi en

un enuig personal entre les persones que tenen el debat.

De fet, per tot aquests motius, cal que la persona moderadora no sigui la mateixa que pren acta en una reunió. Finalment, val a dir que dependrà també de la maduresa del grup, de la quantitat de persones, del tema, de l'objectiu, etc. que serà més o menys necessària la figura de la persona que modera.

Altres idees al voltant d'aquesta figura que van sortir, van ser:

La funció de moderar en una votació és més senzilla que en un procés de consens. Tot i que la votació vagi precedida d'un debat, se sap d'avant mà que tindrà un final en forma de vot. Tanmateix, en el cas del consens, la moderadora s'haurà de dotar de més eines per a fer avançar el debat.

A més, si la persona moderadora pren part activa de la discussió, encara es fa més complex el seu paper. De fet, és recomanable que no en prengui part i que, per tant, aquesta figura vagi rotant.

Un fet habitual és que algunes persones es proposin sovint com a moderadores perquè se senten còmodes en el paper. Tanmateix, moltes vegades això respon a un caràcter concret que pot tenir a veure amb el fet de no voler-se posicionar.

Sobre els rols

Com que habitualment als Casals situem el debat en el món de les idees, ens oblidem de l'anàlisi psicològica sobre quines coses passen en una reunió, més enllà del que es llegeix sobre el paper o el que es diu en veu alta.

Els rols tenen a veure amb aquesta altra manera d'analitzar les reunions i cal tenir-los en compte per tal d'obtenir el millor de cadascun d'ells. Una possible manera de classificar-los seria seguint aquest esquema.

El Bulldog: Posa en dubte moltes de les propostes i acapara part de la discussió. Aporta poques propostes constructives.

No us deixeu enredar, impediú que monopolitzi la discussió i demaneu-li que

converteixi les seves crítiques en una proposta alternativa.

El Cavall: Considera les coses des del cantó positiu, des del que és aprofitable. Contribueix al bon ambient del grup.

La seva col·laboració és molt útil en la discussió. Cal permetre que doni la seva opinió en tots els casos. Recorreu-hi sovint.

El Mico: Es presenta com a algú que per la seva antiguitat, per la seva experiència o per alguna altra raó té una legitimitat especial respecte els i les altres. Es comporta com si ho sabés tot.

No accepteu el que diu per principi: comenteu les seves teories, examineu amb cura les propostes i no tingueu por de posar-les en dubte.

El Lloro: Fa un ús excessiu del temps d'intervenció. Se'n va de tema.

Interrompeu-lo amb tacte. Es pot regular, al principi de la reunió o assemblea, el temps màxim d'intervenció.

El Cangur: No gosa aportar les seves idees, prefereix quedar-se en silenci i escoltar la opinió dels i les altres.

Feu-li preguntes, infonent-li sentit de seguretat i confiança en la seva persona. Remarqueu les seves aportacions que es tenen en compte.

L'Eriçó: No sembla estar gaire atent/a al fil de la discussió, o bé té un comportament tancat.

Actueu amb tacte. Aquesta persona pot tenir les seves raons per sentir-se exclosa de la reunió; en aquest cas tracteu-ho directament, però fora del marc de la reunió. Investigueu el seu coneixement, les seves experiències, i els seus interessos i feu-ho servir per que participi.

La Girafa: Té un discurs molt teòric, allunyat de les decisions concretes que s'han de prendre.

Demaneu que concreti les teories en propostes concretes. En comptes de contradir la seva postura, feu servir la tècnica de "sí, però.."

La Guineu: Manté un discurs determinat per aconseguir el que vol, fins i tot posant trampes o enganyant al grup.

No us deixeu sorprendre, penseu quins poden ser els seus interessos. No deixeu d'expressar aquesta opció, però sense personalitzar: eviteu afrontar-vos directament.

Però més enllà de saber identificar quins són els rols que es donen a les assemblees dels Casals, el que és interessant és saber què cal fer amb ells.

De fet, del que es tracta, és de tenir present que els rols condicionen la dinàmica dels espais de reunió i que, del que es tracta, és d'evitar que un rol limiti que la resta del grup no participi.

Algunes reflexions al voltant dels rols que es van fer durant la sessió van ser:

- Per observar si una dinàmica està molt condicionada pels rols, cal preguntar-se si tothom parla i per què. En cas que hi hagi persones que parlin poc o no parlin, caldrà buscar eines que facilitin que

puguin donar la seva opinió. Si només fem ús de la paraula, segurament hi hagi idees que es quedin al tinter. Podem promoure altre formes de donar l'opinió.

- Cal tenir en compte que “parlar molt”, “cridar”, “tallar la paraula dels altres”, etc. pot tenir a veure amb necessitats personals. És dir, moltes vegades les assemblees serveixen per l'autoafirmació d'algunes persones.

- Sovint, també als Casals, s'aposta per l'autoregulació de cada persona a l'hora

de parlar. No ens enganyem, de vegades calen tècniques (com pot ser la figura de la persona moderadora) per regular la dinàmica.

Sobre els rangs socials

Seguint amb l'anàlisi del que passa a les assemblees però no es veu, a banda dels rols (que podríem dir que tenen força a veure amb la psicologia de les persones i de les organitzacions), existeixen els rangs socials.

Mentre que els rols són difícilment canviables, els rangs tenen més a veure amb el context i, per tant, amb el reconeixement de la resta del grup.

És per això que també cal tenir en compte, a l'hora de plantejar una assemblea, quin rang ocupa cada persona del grup, perquè això predisposarà més o menys a l'escolta de la resta.

A tall d'exemple, el Casal de Joves Queixal d'en Xòves plantejava que algunes decisions ja preses en grup, de vegades havien de tornar a ser debatudes perquè eren qüestionades per alguna persona que no estava a la reunió però que tenia un rang social elevat.

De fet, fins i tot deien que, usant el mail simplement, de vegades s'aturaven projectes perquè algú que no estava en el moment de la decisió deia que "no estava d'acord" amb la decisió presa.

A mode de conclusió...

Tot i que els conceptes plantejats durant la sessió no eren nous per ningú, un as-

pecte molt positiu de posar-los sobre la taula és que ens obliguen a parar-nos-hi a pensar.

De fet la reflexió general, al final de la sessió, era força compartida: cal dedicar temps a les reunions i assemblees dels Casals, a parlar d'allò que està passant i que va més enllà del plànol ideològic (afegint un punt a l'ordre del dia sobre temes de la dinàmica del grup, fent tancades relacionals per cuidar la confiança del grup, etc.).

Es tracta, doncs, de dedicar temps a la millora de la dinàmica del grup, especialment perquè, sigui quina sigui aquesta, la manera com les entitats fan les reunions i assemblees genera una cultura organitzativa que s'hereta de generació en generació i que té molt a veure amb un univers de valors i actituds concret.

No som només allò que diem ser, si no allò que fem.

sessió 2 models d'organització

Partit polític, sindicat de classe i assemblea d'estudiants de facultat

La segona sessió del transformava va ser una taula d'experiències, a la qual hi van assistir persones provinents de tres estructures organitzatives diferents: un partit polític, un sindicat de classe i una assemblea d'estudiants de facultat.

Més que un debat sobre eixos concrets, cada membre de la taula va presentar el funcionament de la seva organització i això, posteriorment, ens va permetre fer algunes reflexions, motivades per les intervencions de la taula de persones ponents.

Celestino Sanchez, partit polític PCC i EUJA

Des del punt de vista de Celestino Sánchez, l'organització és l'instrument per aconseguir els objectius que qualsevol grup de persones es proposen en

un moment històric i en una societat determinada.

En el cas del PCC es plantegen com a objectiu aconseguir una societat de persones iguals, en la qual aquestes no hagin de demanar permís per ser lliures, i el mètode a través del qual volen treballar per aquest objectiu, és competint amb aquelles qui ostenten el poder i la propietat. Per tant, els i les comunistes s'organitzen en aquells espais on es reproduïx el capitalisme (tant en les estructures productives com en qualsevol estructura que reproduïx els valors culturals i ideològics del sistema).

Així, prenent com a objectiu i mètode els plantejats, les persones s'organitzen com a contrapoder al capitalisme existent i ho fan en funció de quina sigui la seva activitat prioritària.

És dir, les "cèl·lules" (grup de base) del partit defineixen la vida quotidiana de

les persones militants i aquestes són, al mateix temps, la força que fa moure el partit, de manera que les federacions (més àmplies) tenen un paper secundari. Algunes d'aquestes són: Federacions MU (moviment unitari), MO (moviment obrer), MP (moviment popular), C (congres) i TPC (tècnics, professionals i cèl·lula de cultura), Solidaritat, CJC, els seus comitès i la Conferència de Federacions.

Però són les cèl·lules, l'eina pel canvi social, en dos sentits: d'una banda cap a les persones que les integren i, de l'altra, cap a l'entorn.

Tanmateix, espais com el comitè central, el comitè executiu o els congressos, en els quals hi participa gran número de la militància, suposen una manera de globalitzar les experiències viscudes en l'àmbit de la cèl·lula.

A nivell més pràctic, ens explica que el modus operandi és democràtic: la participació, la representació i rendir comptes són la norma de comportament.

Així, fan allò que en diuen “teoria de la praxis”: aproven, decideixen, experimenten, milloren o canvien allò que anteriorment havien aprovat. La discussió constant és un pilar.

Pel que fa al govern de l'organització, no accepten la idea de “govern i oposició”, sinó que tothom participa en els òrgans de direcció a tots els nivells, la qual cosa consideren que és un valor, ja que així les posicions no es cristal·litzen.

Finalment, el Celestino va explicar quin és el seu plantejament en relació a les eleccions. Segons ens va explicar, el PCC és un instrument que ha d'estar al servei i mobilitzar la societat alternativa al capitalisme. De fet, va explicar que el PCC no s'organitza per a presentar-se a les eleccions, sinó que els i les seves militants participen d'espais unitaris els quals poden o no presentar-se a eleccions. Així, considerava que el poder s'ha d'exercir des de les persones i mai des de les organitzacions.

Dani: Assemblea estudiantil, Assemblea de lletres de l'autònoma

El Dani ens explica l'experiència organitzativa de l'Assemblea de la facultat de lletres de la UAB. Ens diu que fa 10 anys que existeix i que té una dinàmica força activa: es reuneixen un cop per setmana.

Pel que fa a la coordinació amb d'altres assemblees ens diu que existeix la coordinadora de facultats i que aquesta va ser creada en un moment de no-conflictitat. Bàsicament, el que vol expressar aquesta idea és que les estructures "macro" són viables sempre i quan hi hagi interessos comuns entre estudiants. També explica que hi ha un espai de coordinació entre universitats.

A nivell d'activitat, ens explica que bàsicament fan:

- seguiment de lleis o acords que afecten a les universitats, coordinació amb la gent de dret com a suport.
- cinefòrums.
- festes majors.

Pel que fa a la relació amb altres organitzacions d'estudiants, ens explica que a la universitat hi ha sindicats d'estudiants i organitzacions polítiques. Tanmateix, ens diu que aquestes estructures són menys àgils i que les assemblees de facultat neixen en el moment que cal mantenir a les persones informades constantment, així com prendre decisions sovint, a causa de viure moments de conflictitat (com Bolonya). De fet, va ser d'aquesta manera com van néixer moltes assemblees de facultat de la UAB.

Al tractar-se de noves estructures on organitzar-se, el funcionament es va discutir des del minut zero i els temes a debatre eren:

- Funcionament per votacions o per consens?
- Estatuts: calen? En general les assemblees no en tenen i, en canvi, les coordinadores d'assemblees sí.
- Problemes d'estètica i de politització
- Tipus d'accions que es fan
- Relacions amb les institucions

Tanmateix, al ser la primera vegada per a moltes persones, hi va haver errors i diferents punts dèbils. Després del temps, valoren com a dificultats:

- La coordinació amb les altres assemblees, i inclús a nivell estatal, encara que sigui un cop a l'any.
- La complicitat i mobilització del professorat.
- El desconeixement del funcionament estatutari de la Coordinadora d'Assemblees de Facultat (CAF) per part d'algunes assemblees.
- La repetició de rols de gènere
- El paper del rectorat.

Aina Vidal, sindicat obrer (Acció Jove-CCOO)

L'Aina ens presenta el funcionament de CCOO. Segons ens diu, el sindicat s'organitza a partir del concepte de plus-vàlua, la discussió sobre el qual determina el grau de conflictivitat entre personal laboral persona empresària.

Tanmateix, els sindicats de classe, més enllà de discutir sobre la relació empresa-persona contractada, tenen una altra funció representativa: treballar pels drets de les persones treballadores de manera general (no només com a resposta d'una situació laboral determinada)

Aquesta articulació de la classe treballadora parteix d'una idea de solidaritat obrera; i és només a través d'aquesta solidaritat que un valor associat a un àmbit concret pot ser universalitzat. Així, els drets de la classe treballadora són considerats universals i no associats a cada situació.

Tanmateix, tot i tenir clara aquesta premissa, l'Aina també reconeix que es fa complex que el missatge "universalista" arribi a la ciutadania. Ens explica que la major part de les persones que s'afilien ho fan com a conseqüència d'una situació laboral injusta i que ràpidament es troben còmodes en la seva secció sindical; ara bé, d'aquí a tenir una consciència col·lectiva de classe, hi ha un pas, que no sempre s'assoleix.

Una altra de les dificultats organitzatives que ens presenta és el treball amb la classe treballadora que no treballa (perquè està a l'atur, jubilada o estudiant). Comenta que, fruit de la dificultat d'expandir una consciència de classe generalitzada, les persones que no tenen relació amb altres treballadores o sindicats, queden fora de l'articulació.

Per tant, es pot afirmar que l'organització a partir del centre de treball és una potencialitat però que, al mateix temps, suposa una limitació per a l'articulació d'aquelles persones treballadores que no tenen associat un centre de treball.

A nivell d'objectius més concrets, els sindicats, principalment, s'ocupa de: d'una banda, forçar negociacions en pro de les condicions laborals de la classe treballadora, i, de l'altra, de controlar l'acord al que s'ha arribat.

Comenta, de fet, que sense una bona organització resulta impossible assolir aquest segon objectiu del sindicat.

Finalment, l'Aina ens explica que l'estructura del sindicat té una lògica sectorial i una lògica territorial i que es va adaptant amb el temps, en funció dels interessos.

A partir de les ponències, es fan algunes reflexions des de la lògica dels Casals:

Sobre els estatuts, els càrrecs o altres instruments formals

Les diverses realitats organitzatives es reparteixen en un ventall ample en el qual trobem estructures molt rígides (PCC) i estructures molts laxes (Assemblea d'estudiants). Una de les eines d'aquestes estructures poden ser les normatives internes (estatuts o reglaments de règim intern) que regulen el funcionament.

Els Casals de joves tenen, tots, estatuts. En molts casos aquests existeixen perquè són requerits per l'administració a l'hora de formalitzar la creació d'una nova associació, mentre que en d'altres casos són un veritable referent del funcionament de l'entitat.

D'una banda, existeix el discurs de la “no-necessitat” d'estatuts a les entitats, ja que es consideren un formalisme, una institucionalització o una norma i, conseqüentment, s'entén que són una eina limitadora. De l'altra, però, es pot entendre que els estatuts, així com l'elecció de càrrecs, poden complir justament la funció contrària: poden ser, eines per garantir la transparència democràtica de l'organització. És dir, eines que no té perquè ser utilitzades si es treballa sobre el consens, però que poden ser útil per garantir que els posicionaments puguin ser expressats i que hi hagi eines públiques i a l'abast de totes les persones sòcies, per regular la concentració de poder o l'enquistament de posicions.

Sobre la puresa ideològica

Existeix també un debat que condiciona l'organització ens els extrems del qual se situen: la puresa ideològica i l'efectivitat estratègica.

Com que els Casals de Joves ens considerem escoles de democràcia i, per tant, espais d'aprenentatge, valorem que allò

que dóna valor a les decisions és la forma com es prenen. Per tant, considerem que el que és més important és que el procés permeti que les persones del Casal discuteixin, argumentin, deliberin i, finalment, decideixin en cada cas quina és la millor opció; respongui aquesta a una major o menor “puresa ideològica” (que, d'altra banda, sovint no està tan definida)

Sobre el paper dels Casals en la transformació social

La idea és que els Casals de Joves no són “La transformació” social ni l'única eina per canviar la societat.

De fet, el model d'organització interna pot aportar socialment idees o posar de manifest que les persones es poden organitzar democràticament i de manera col·lectiva (a diferència del que majoritàriament veiem en la jerarquia de la societat), però és obvi que avui per avui, el model organitzatiu dels casals no és vàlid per l'organització del món. De fet, la idea que més es repeteix és que el valor transformador dels Casals recau, so-

bretot, en la seva capacitat educativa; és dir, de canviar consciències.

A banda, també s'apunta al potencial "transformador" en tant que entitats que treballen en l'àmbit local i, per tant, s'apunta a la necessitat d'anar sumant, per tal d'extendre aquesta consciència col·lectiva a mode de taca d'oli.

Sobre la federació

Tenint en compte els diferents imputs que apareixen sobre quin hauria de ser un funcionament ideal (més col·lectivitat enfront de la individualitat, més empoderament de les persones enfront la desresponsabilització de les mateixes en els afers comunitaris, més conquesta d'espais en comptes d'espe-

rar que ens siguin donats) es valora que la federació ha de fer més passes en aquest sentit.

Es considera que la vertebració territorial és una passa endavant per a apropar la realitat federativa als Casals però, tanmateix, se segueixen veient els espais de participació federativa com a llunyans dels interessos quotidians de casalers i casaleres.

Tenint en compte que cal avançar per a que els Casals liderin més la federació, el cert és que en la vida quotidiana dels Casals aquest pas està assumit i que, per tant, majoritàriament les persones se senten empoderades com per determinar el rumb del seu Casal.

19 i 20 de març 2011

Transforma 11

El Puig de Balenyà

Hostalets de Balenyà

casaldejoves.org